

SZÉKELY HIRLAP

POLITIKAI S VEGYESTARTALMU KÖZLÖNY.

KIADÓ-HIVATAL:

Az ev. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

NAGY-KÖZ ELEJE.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7-kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5 kr. és minden beiktatásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.

Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Kiralyuteza 60-ik sz., és J. Haasenstien és Vogler Bécsben (Wollzeile 9-dik sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton, reggel, NAGY FÉLÍVEN.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre 1 ft 30 kr.
Félévre 2 „ 50 „

Ki húzta az első hasznát az unioból?

Történelmünk lapjai nem egy helyt tanúsodnak azon tényről, hogy Erdély több ízben mentette meg Magyarországot a veszélytől.

Ezúttal csak az 1514-ben kiűtött parasztlázadásra emlékeztetjük olvasóinkat. Bakacs Tamás, a buzgó főpap s talán még buzgóbb magyar honfi, hogy Magyarországot az akkor tetőpontján álló török hatalom ellenséges törekvéseitől megmentsse, a pápához folyamodott pénzségélyért. X. Leó kedvezőleg fogadta a magyar államférfiut, de pénzzel nem segíeyezhette — úgy látszik, hogy a római udvar pénzvisszonyai akkor sem lehettek valami fényesek — pénz helyett a buzgó főpapnak egy felhatalmazást adott, melynek erejével keresztshadat gyűjthessen a Magyarországot s az egész keresztény világot fenyegető török hatalom ellen. Bakacs hazaérkezve, csakhamar kitűzte a keresztshadra felhívó zászlót, mely alá különösen a jobbágyi osztályból ezrenként tödultak, jobbnak látván a robot elől a vítézi életre adni magukat; Pest körül a Rákos mezején már negyvenezeren voltak összeseregelve. Az agitatorok kedvező alkalmat láttak arra, hogy e hatalmas nyers erőt önző célokra felhasználják. Elhitették a néppel, miszerint eljött az ideje, hogy magát a földesurak hatalma alól fölszabadítsa s a földbirtok közt igazságosabb osztályt eszközöljen. Látni való, hogy a communismus eszméje nem valami új találmány, nem a francziák agyában keletkezett először: Dózsa György, Lőrincz pap és társai már negyed évszázaddal ezelőtt feltalálták. Az ilyen beszédek az orránál messzebb nem látó nyers néptömegnek épen szája izire voltak, a helyett, hogy a határoknál garázdálkodó törökök ellen mentek volna: a földbirtokosokra rohantak. Nem rajzoljuk a felbőszült pór nép iszonyú garázdálkodását, mint jegyezte füstölő romok és meggyilkolt nemesek hulláival útját Pesttől Temesvárig, csak azt hozzuk fel, hogy a megrémült kormány nem tudott a bajon segíteni, s ha Zápolya János Erdélyből 40 ezernyi, többnyire székelyekből álló, hadsergével az elbizakodott pórhadra nem üt, azt egy döntő ütközetben meg nem semmisíti: Magyarország a legnagyobb veszélynek néz vala elébe. Így az erdélyi segély kiűtötte a

gyermeki éretlenség kezéből a kést, melyet gondatlan kezekkel a haza életére felemelt.

Készakarva idéztük e tény, mert a segély, melyet napjainkban nyújtott Erdély Magyarországnak sok tekintetben párhuzamba tehető a felhozottal. Most is, a lefolyt követválasztások alkalmával — habár kisebb mérvben — pórlázadás volt Magyarországon; a gyermeki éretlenség most is kést emelt a haza élete ellen. Nem hiányoztak a lelketlen Dózsa Györgyök és Lőrincz papok*), kik az alkotmány sánczaiba bevett népet adó-elengedés és földfelosztással stb. az intelligencia ellen lázították. Ennek az lönkövetkezménye, hogy a fellevezetett köznép igen sok helyen egy Csengeri, Kerkápolyi, Zichi stb. helyett incognita quantitásokat emelt a honatyák közé, lett az a következménye, hogy az ábrándokat kergető baloldal csaknem anynyi követet számlál Magyarországon, mint a józan számítás útján járó Deák-párt.

Mi lett volna a végeredmény, ha Erdély segélyére nem jön a Deák-pártnak? Felelet: az, hogy a csaknem egyenlő erővel küzdő pártok ez országgyűlési cyculus alatt élethalálharcot viva egymással majd mi eredményre sem juthattak volna. Az egyenlő erővel harczoló táborok közt a küzdelem véresebb és pusztítóbb szokott lenni. Attila és Aetius a catalauni ütközet után egyik sem merte magát győzedelmesnek proclamálni, mindenik veszített félnek tartotta magát. Egy ily küzdelmet jellemez koszos költőnk „Kevházá“-ban, midőn kérdi:

„Ki a vesztes? ki a nyertő?”

Erőtelen mindkét erő,

Győztes, legyőzött — mint a hogy

Két birkozó egymásra rogy.”

Arról, hogy a jelen országgyűlés alatt a pártok ne legyenek egyenlő erővel birkozókhöz hasonlóak, tettünk mi erdélyiek az által, hogy a Deák-pártot hetven egy néhány fővel szaporitván, azt határozott tulsulyra juttattuk, minek folytán minden olynemű törekvéseket a baloldal részéről, melyek a megállapított rend felforgatását céloznak, győzedelmesen visszautasíthat és elnémíthat. A mi segélyünknek köszönhető, hogy a jelen országgyűlésnek nem marad egyéb fenn, mint a bel reformokra fordítani minden erejét és tevékenységét.

És itt eszünkbe jut, hogy a Bach-korszak végén, midőn a magyar kérdés, mint a

* Nálunk Miklós papnak hívnak egy ily agitator.

Corrector

pillangó báb-burkában, hosszas dermedés után megmozdult s életre emelgette szárnyait: Pesten a magyar államférfiak között merült fel olyanforma gondolat is: hátha Erdélyt önsorsára hagynók! minek volna Magyarország sorsát e beteg testtel összekötni? Vajon azon hazánkfiak, kiknek agyában e gondolat felmerült, betegnek tartják-e most is Erdélyt?... Elmebetegnek bizonyára nem.

Kétséget nem szenved, hogy nekünk erdélyieknek kitűnő nyereseményeket hoz az unió: vasútaink készülöben vannak, mindazon reformok, melyeket a magyar országgyűlés a törvénykezés, nevelés, sajtószabadság, közlekedés mezején kifejt, nekünk is örökségeinké válnak, — hanem ezek mind csak kilátásban lebegnek előttünk.

Az első positiv hasznát az unioból Magyarország húzta, azon körülmény következtében: hogy mi erdélyiek másodizben mentettük meg Magyarországot a — parasztlázadástól.

Mentovich F.

A honvéd főparancsnokság

ügyében a városi képviselőtestület a következő feliratot terjesztette föl:

Nagyméltóságu Honvédelmi Minister Ur!

Mély tisztelettel alóírt képviselőtestület, bár nem hivatalos rendelet, azonban valószínűnek látszó hírlapi s hiteltérdelem magántudósítások alapján: azon biztos és boldogító reményben ringatta magát, hogy a legkegyelmesebb Urunk által szentesített honvédelmi törvény életbeléptetésével az erdélyrészi honvédség főparancsnokságának székhelye Maros-Vásárhely sz. kir. város kebelében leend.

Támogatta, sőt megerősítette e hiedelmet azon nagy horderejű stratégiai fontosság, melyet nem csak az örökemlékeztető Bem József, honvéd-altábornagy, hanem a rákövetkező időkben egy ausztriai katonai főteknély is — Hess tábornagy személyében — a székelyföldnek s ebben épen városunknak tulajdonított.

Ehez járult tisztelettel alóírt képv. testület azon erős meggyőződése, melylyel az erdélyrészi magyarság magvát mind culturai, mind nemzetiségi szempontból, épen a székelységben látja, s ennek következtében a Királyhágón inneni honvédség törzssökét épen itt, hová az időnként tartandó hadgyakorlatokra is a legezelszerűben gyűlhetne össze az egész erdélyrészi honvédegyeség, véli keresendőnek, mint a Királyhágón inneni rész területi központjában.

S csakugyan e meggyőződés, úgy látszik, nem csak a tisztelettel alóírt képviselőtestület, hanem a nm. honvédelmi miniszterium meggyőződése is vala, mert azon kétizben történt magas miniszteriumi fölszólítás a városi közönységhez intézve, melyek egyikében 165. elnöki sz. a. február hó 13-án Szende Béla, miniszteri tanácsos ur, másikában 270. eln. sz. a. március 5-én Kerkápoly Károly államtitkár ur, azon helyiségek kimutatását kívánta felterjesztetűi, me-

lyekben a honvédségi főparancsnokság személyzete illő elhelyeztetést nyerhessen: hallgatólág mintegy kezességül szolgálhatott az erdélyrészi honvédség főparancsnokságának Maros-Vásárhely sz. kir. városban való elhelyezése felől.

És e biztos remény szép képét varázsolá elénk a jövődönék. Láttuk e tántoríthatlan hűségű várost fölvirágozva; láttuk az erdélyrészi magyarságot, az életképes székelység által megújítva; láttuk a Királyhágón inneni részt, Magyarország e védbástyáját, biztosítva s ennek folytán az egész ország, sőt birodalom bel-, s e fontos részen külbékéjét is megerősítve, a meny-nyiben egy eshetőleges határszéli támadás leg-sikeresebben épen e központból lenne megküsi-sítható; — annál elszomorítóbb, sőt megdöbbentőbb vala tehát a kiábrándulás, midőn tisztelettel alólt képviselőtestület a hivatalos lap 91-ik számából értesült, hogy a legkegyelmesebben ki-nevezett honvédségi főparancsnokságok között az erdélyrészi főparancsnokság, nem mint „maros-vásárhelyi“, hanem mint „kolozsvári“ fordul elő.

Ez értesülés alkalmat adott a t. alólt képviselő testületnek e szomorító változás okát keresni, s e vizsgálódás folytán tudatára jött annak, hogy a fentebb jelölt magas ministeriumi leiratok ugyan leérkeztek, de a helyett, hogy mint az egész városi közönséget, mondhatni országot, érdeklők a városi képviselő testület elé terjesztettek volna: csakis a városi tanács által láttattak el és pedig oly hiányos módon, hogy az elhelyezendő honvédségi főparancsnokság számára oly lakhelyet jelöltek ki, melyek hatósági rendelkezés alatt nem állván: a magas ministeriumi felszólításoknak, az azonnal elhelyezendő főparancsnokságra nézve, eleget tenni képesek nem lehetnek.

A városi tanács e hibás eljárásának tulajdonitjuk, egészen a magas honvédelmi ministeriumnak a Királyhágón inneni részek jól fölfogott honvédelmi és nemzeti érdekeibe ütköző ez intézkedését. Nem csak a város specialis érdeke, nem szűkkeblű provincialismus tehát, hanem magasabb, az ország jóllétének ártott szempontja teszi kötelességévé tisztelettel alólt képviselő testületnek az alázatos felszólamlást, melyben:

hivatkozván a fentebb elsorolt indokokra;

hivatkozván a tisztelettel /- alatt mellékelt kimutatásra, melyből kitűnik, hogy városunkban azonnal használatba vehető, s a szükségelt mennyiséget feljül is haladó helyiség van rendelkezés alatt a főparancsnokság elhelyezésére;

hivatkozván a nm. honvédelmi minister ur hazafias igazságérzetére, melylyel nem fogja mások hibájáért magát a közönséget, sőt a közhasznát sújtani:

Teljes bizalommal és reménykedéssel kérelmezzük a nm. honvédelmi minister urtól az erdélyrészi honvédség főparancsnoksága székhelyének Maros-Vásárhely sz. k. városba való elhelyezését, —

jelentvén egyszersmind a legmélyebb tisztelettel, hogy ez alázatos kérelmünket, támogatás végett, az országgyűlés mindkét házához is fölterjesztettük.

Alázatos folyamodásunk teljes reménnyel való megújítása mellett vagyunk

M.-Vásárhelytt, sz. kir. város 1869 ápril 28-kán tartott képviselő testületi üléséből

Hogy volt csak?

„Atyánkfiai! Vitéz ember volt az a Péter apostol; mert mikor Krisztus urunkat meg akarták fogni a Geesemáne-kertben, kardot rántott, s a zsidó főpap szolgájának fülét levágta. De, csak várjatok, mert hogy még sem volt valami nagy vitéz az a Péter apostol, megtetszik onnan: hogy a főpap szolgájának fejét akarta levágni, s a füle felé is sokáig legyezett, míg le tudta vágni“. Az egykori triviál vén papnak, még triviálabb nagypénteki prédikációja jutott eszembe; midőn rég lesett soraim írásához akarek fogni s registrálgatni kezdettem: eddigelő mily keveset — majd semmit — tettem, s talán ezután, annyit sem fognak tenni a kormányközegek azon elbizott bujtogatók ellen, kiknek a lefolyt választások alatt, rendesen hazugság, elég helyett csalás, s még károm-

lás is volt a nép előtt, legszebb imádságuk.

Hogy volt csak? A követválasztások lefolytak, s természetesen a fluctuatiók tengerén is szélesend állott be. Eddig nem szólottam; csak tettem, a mit kellett és lehetett parányi körömben. Most engedje meg t. szerkesztő ur s az olvasó közönség: hogy — ha talán tulbuzgón is — mondjam el, a mi lelkenem fekszik. Lehet, hogy pár helyett kéket ütnek soraim, de nem tehetek róla; először, mert régi szokásom; másodszor, nevem is hozza magával s annak akár családi, akár keresztségi czimerét tartsam fel: csak baj és búra emlékezteti az ember fiát.

Négy osztályt látom én azon tigriseknek, kik az aanyai vajadás és sinlés után, egészségre vergődött Deák-pártot s abból kifolyt m. miniszteri kormányt, minden képtelenséggel, meg akarták s talán ma is meg akarják buktatni. 1) A professionisták, vagyis: azon becsületes hazafi mesteremberek, kik rendesen opponálni szoktak. Csakhogy meg kellene választani: mikor, mi, és ki ellen??? Az ilyen honfi mesterembereket, ha nem önérdék vezeti, becsülöm! S rájuk, mint a természetben a szél és dörgésre, ép olyan szükség van, a politikai légkörben. Csakhogy rendet és törvényt tartsanak: ha nem birsz a tengerrel, — Contrahe turgida vela! — 2) Penzionisták, actu hivatalnokok — kérem jól megjegyezteni — bukkott hivatalnokok és hivatalra vágyók. Mert mindeniknek szurja az orrát valami: ezeket megvetem!... 3) Tisztelet a dicséretes kivételeknek: oláh, szász, német, rác, et Comp. számukra, ha gazdagabb lennének, institutumot állítanék, holott kiábránduljanak. És 4) a tudatlan, félrevezetett tömeg, hogy mint, és miképen? már nem titok? Ezeket sajnálom; mert a közmondás szerint: az egestől nekik vássik el foguk.

De hátra van még a java! A többinek békét hagyok, s a hogy lehet, türom, küzdök vele és térítgetem. Ha jót mond és hibámat lobbantja szememre, még bolond istóktól is felveszem. De, hogy hivatalnok, ki a fennálló kormány és állam hűségére van esküdvé s penzionista, ki láblógatva számlálja a nap és éj 24 óráit, ezek ágitájanak, fáklýázzanak és tigriskedjenek: lehet, hogy nagyot és esattanóst mondok, s a nálamnál lovagiasabb, elnézőbb kormány nem teszi meg; de én, mind a legszorosabb vizsgálat alá vetném, s kényelmes bogenjök nélkül, legalább 60- s örök napig is, megtanítanám a sovány konyha mellett: hogy mi az a szerelmes szívdobogás?

Kérem a szives olvasót: ne hamarkodja el felettem ítéletét. Mert hiszem, mondhatná: gyarló az ember, hibázhatik, s nevemet is szegénység jelképi. Mindegy; de, qui bene distingvit bene docet... Egyes ágban opponáló hivatalnok és penzionista is; p. o. megmondhatja: hogy ez, vagy amaz főnök s még miniszter is, nem követett — szerinte — helyes eljárást. De épen, a hol egy oly nehéz helyzetben levő s ma-holnap megingatandó kormánynak, „lenni, vagy nem lenni“-jéről van szó; a mely activ hivatalnok és penzionista az ellen izgatott, vagy talán baloskodó, követségre is aspirált, részemről, mind kényelmesebb állapotba helyezném!*)

Már hogy egész ügyvédiességgel vigyem ki nehéz ítéletemet: felszólalásom az, hogy az ágitatorok oly nagy láрма csapása a nép között, épen a nyugdíjazásokból s felemelt hivatalnoki fizetésekből veszi eredetét s a baloldalnak oly nagyon tetsző érveit.

Szóltam, et salvavi animam meam!

Koldus Bot.

VIDÉK.

Maros-Ludas, április 28. 1869.

A Királyhágón inneni hírlapokban is, mint világhírű guittáre-művész ismertetett, több évi

*) Nem egészben oszthatjuk t. munkatársunk nézetét. Szerintünk az „ámitások“ önmagukban hordják haláluk magvát, s hazafias kormányunk folytonos előhaladó működése s ennek áldásos eredményei legjobban vértetik a népet az ámitókkal szemben, kik közül, a most lefolyt választások alkalmával is, nem egynek kacagott szemébe a józan belátású nép, fapénzes ígéreiteket hiány nélkül szolgáltatván vissza az illetőknek.

Szerk.

siberiai fogságból menekült, nalenczi lovag, Odrzywolski József ur, igen szíves sorok kiséréteben, helységünkön keresztül utazván, többeknek barátságos felhívására, nem vonakodott művészetét e nem épen oly népes helységben is, nyilvános hangversenyen megismertetni; a mi által minket, helybeli és vidéki lakókat, valóban a mellett, hogy élvezetes estvét szerzett, nagyon lekötöztetett, mert oly nagyszerű művészet-tel ismertetett meg, minőt egy oly háládatlan hangszere, hogy előadhatni lehessen, alig is képzelünk.

Mig Amerikába jutand, utjában hazánkban több városai közül, előbb Maros-Vásárhelyet akarja érinteni, hol a napokban egy, vagy — kívánság szerint — két hangversenyt is szándékszik rendezni. Tudva, hogy Maros-Vásárhelyt milyen nagy zeneértők vannak; Geiger, Voczelka, Vályi, Mentovich, Reich, Koronka stb. urak személyeiben, kik egy nagyobb hangversenyben közreműködésüket, aligha megtagadandják egy ilyen derék művésztől, minő Odrzywolski ur is: előre üdvözlöhetem Maros-Vásárhely lakosságának élvezetes estváját, őszintén ajánlván, hogy azt mentől számosabban látogassák meg, mivel megjelenéseket bizonyára megbánni nem fogják.

Azért újlag is a tisztelt közönség és szerkesztőség becses pártfogására ajánlván a művészt, maradok teljes tisztelettel

Hantz Pál.

Lajtántuli dolgok.

† A nyolcz hó óta sokat bolygatott miniszterelnöki kérdés végre úgy, a hogy, s addig, a meddig, megoldott. A császár f. hó 17-kén kelt kéziratában gr. Taaffet miniszterelnökké nevezte ki. Különböztetve a kinevezéssel mi változás sem fog történni, sem a politikában, sem a miniszteriumban, minthogy Taaffe már hónapok óta vezeti az elnökség ügyeit.

Ennél fontosabb, s következtéseiben még fontosabbá válhatik az, hogy az osztrák alsóház alkotmányozó bizottsága visszavetette a lengyel resolútiót, egy nem lényeges pont kivételével. A lengyel képviselők hihetőleg kilépnek e miatt a reichsrathból, s aztán ha nem volt elég a cseh kérdés, lesz még lengyel is melléje. Legújabb hírek szerint, a kilépést az ülések végére határozták.

F. hó 24-kén a népkolai törvényjavaslat tárgyalatott. Ez alkalommal Grochotsky a lengyelek, Toman a szlovenek, s Giavonelli a tiroliaiak nevében kijelentették, hogy ők e törvényjavaslat feletti vitában s annak megszavazásában, nem fognak résztvenni, s a gyűlést el is hagyták. Azonban a törvényjavaslat 111 szavazattal 4 ellen elfogadtatott. A reichsrath május 8-kán záratik be egy császári trónbeszéddel. Hír szerint a delegatiók július 14-kén fogják első ülésüket tartani.

Külpolitikai szemle.

Maros-Vásárhely, április 28.

FRANCZIAORSZÁG. A törvényhozótestület jövő hét közepéig ülésez. A császár csak azt sürgeti, hogy a törvényjavaslat I. Napoleon katonái nyugdíjazását illetőleg, addig véglegesen elfogadtassék.

Közelebből ismét egy röpirat jelent meg, melynek czélja, mint a „Levél egy választóhoz“ címűnek, szintén a választásokra való befolyás. Ez „Francziaország a császári kormány alatt“ címmel, három részre oszlik s következő végeredményekre jut: „16 év alatt az egység megőriztetett befelé; a nagy többség sorsa javult; a tekintély kifelé biztosított. Az ország területe 3 departementtel növekedett; a gyarmatok hattal, a császári sas diadalmasan járta be a világot minden irányban, ez a császárság mérlege.“

OLASZORSZÁG. A képviselőház e hó 20-án tartott ülésében a papok katona-mentességét 211 szószattal 30 ellenében, megszüntették.

A Milánóban felfedezett összeesküvést illetőleg, olasz lapok írják: hogy az a helyben táborozó lovas-ezredben is keresett támaszt. 200 palermoi kalandor volt megfogadva, hogy a tiszteket s a város főbb embereit legyilkolják. Nagy számú revolvért koboztak el. A czinkosok legnagyobb része a hatóság kezében van.

Az észak-német birodalmi gyűlésen, a költségvetés fölötti vita alkalmával, egyik képviselő indítványozta, hogy a szövetségi kancellár köteleztessék a külügyekre vonatkozó okmányok előterjesztésére. Erre Bismark körülményesen felelt, melyből a következő érvelést vesszük át: „Francziaország, Anglia, Olaszország, Austria a parlamenti szükségletnek megfelelőleg, csak egy részét teszik közzé az okmányoknak. Az ilyen közlés csak arra kényszerítene, hogy külön jegyzéket írjak a diplomácia s a közönség számára, s az utóbbinak különösen olyanokat, melyeket a dolog legkevésbé követelne. Ha attól kell tartanom, hogy azt, a mit bizalommal közlök egy kormánnyal, az utóbbi közzé teszi, úgy egyszer lepre megyek, de többször nem. A kék könyv szokását tehát a diplomáciára nézve ártalmasnak tartom.“ Azt mégis megígérte, hogy ha csakugyan sürgeti a ház, a jövő ülésre fog majd valami ártatlan kék könyvet összerakolni. Nem lesz szükség rá. Az indítvány elejtették.

VEGYES.

* **Ő Felsége a király** mult hétfőn fogadta az országgyűlés mindkét házát, bemutatáson. A házak korelnökeinek üdvözlétére a király így felelt:

Az alsó háznak: Őszinte rokonszenvvel viszonzom Önök üdvözlését.

A korszéri haladás elutasíthatatlan érdekei Önök tevékenységét fokozott mérvben fogják igénybe venni.

A teendők nagy halmaza vár gyors megoldásra, mint megannyi előfeltétele Magyarországnak fejlődésének és virágzásának.

Bizton reményelem, hogy hazafiúi egyetértéssel fognak Önök e nemes cél felé törekedni s hogy a jelen országgyűlés gazdag leendő gyakorlati eredményekben.

A felső háznak: Meg vagyok győződve, hogy szavaikat őszinte vonzalom és ragaszkodás sugallja, s hogy atyai szándékaim valóztatására buzgó támogatásukra mindenkör számíthatok. Azért kedvesen fogadom s szívemből viszonzom Önök üdvözlését.

* **Az országgyűlés megnyitása** éppen Ő Felségök összehozása év napján történt. Tizenöt éve ez összehozásnak s mennyi változás azóta! Hazánkban siri csend, örömtelen élet uralkodott akkor, — most szabadság, lelkesedés, munkakedv!

* **A képviselőház** 3-dik ülése ápr. 26-án tartatott. A jegyzőkönyv hitelesítése után: korelnök bejelentette azon kérvényeket, melyek a képviselők választása ellen intéztettek; eddig-él 34 ily kérvény adatott be; ezután a képviselők benyújtották megbízó leveleiket s az ülés eloszlott. A 27-ki ülésben a 9 osztály sorshúzás utján volt megalkotandó.

* **Odrzywolsky Nalencki J.** lovag, a lengyel szabadságharc egyik részese, kit az orosz önkény több ideig Szibériában fogva tartott, városunkba érkezett s jövő csütörtökön hangversenyt fog adni. Odrzywolsky ur guitarre játékát Belgium, Francia- és Angolország főbb városai általános elismeréssel fogadták, s ezt, hiszszük, közönségünk részéről is meg fogja nyerni művész vendégünk, ki Amerikába szándékozván utazni, útjában városunkat is meglátogatá. Mai vidék rovatunk ugyane művésztől emlékezik dícsérőleg, kinek hangversenye — mint levelezőnk írja — M.-Ludason is köztetszésben részesült. Ajánljuk ismételve t. közönségünk figyelmébe.

* **Schuller Luiza k. a.** hangversenye nem nagyon számos, de válogatott közönség előtt folyt le f. hó 27-én. A műsorozat, minthogy összeállításával a kevésbé műértő közönségre is volt tekintettel, tapintatosan volt rendezve. — Chopin F.-moll hangversenyt, zongorára zenekar kísérettel, mely technikai ügyességet és, mindennekefelett szép előadást igényel, igen szépen

játszta a hangversenyző a katonai zenekar szabatos, művészi kísérete mellett. Vilmers ábrándja Lucia-ból nagy tetszésben részesült. Beethoven egyik románc-át játszták hegedűn és zongorán, Mentovich Gy. ur és a hangversenyző. Élénk tapsokban nyilvánult a közönség tetszése a hangversenyző által igen szépen előadott két román dal fölött is. A helyben állomásozó ezred zenekara szabatos, tiszta és erőteljes játékaért dicséretet érdemel. Mendelssohn Rondó capricio-ját, daczára a darab nehézségének, sikerrel játszta a hangversenyző. Reich Lajos ur Panzini ábrándját Miller Luizából (nem Miller Luizától) játszta fuvolán zongora kísérettel, s mint mindig, úgy most is tetszésben részesült. Befejzésül a hangversenyző Lisztnek egyik magyar rhapsodiáját adta elő, s a közönség egy élvezetesen töltött est emlékével oszlott szét. — A hangversenyző játékában, mióta utoljára hallottuk, örvendetes előhaladást tapasztaltunk, úgy látszik szenvedélylyel csügg művészetén, s ösztönt kívánjuk, hogy körutjába, melyet, mint halljuk, tenni szándékozik, mindenütt megérdemelt siker koronázza működését.

* **József nádor** Halbig-készítette ércszobrának ünnepélyes leleplezése mult vasárnap történt meg nagy fényvel és pompával, Pesten. A király és királyné, Albrecht, Károly Lajos és József főherczegek, a ministerek, honvédtisztek, magyar gárda, egyházi és világi tekintélyek, küldöttségek, egyletek, iskolák s a bámulók nagy sokasága vett részt e nagyszerű ünnepélyben. A h. főpolgármester beszéde után, dalkarok zengése és taraczkok tüzelése közben hullott alá a lepel az inposans szoborról, melyre a gyűjtések már 1847-ben megkezdettek, s melyet Schwanthaller kezdett meg s Hallbig végzett be. A József nádort a Szentistván-rend diszruhájában ábrázoló mintegy két öl magas alak, még ennél is magasab talapzaton áll, és a háznégyszögnek néz dél felé. A szürke márvány talapon elől — dél felé — e felirat: „Josepho Archiduci Austriae, regni Hungariae ultra L annos palatino, pia memoria dicatum MDCCLX.“ A keleti oldalon: „Pest városát ujja alakította“, — nyugot felé: „Egész életét a közügynek szentelte“, — Végre az északi oldalon: „Nádorrá választott 1798 november 12-én.“ Az ünnepélyre a belga királyné (József nádor leánya) is meghivatott, ki azonban levélben sajnálatát fejezi ki, hogy meg nem jelenheték.

Az erdélyi kir. ítélő táblánál

1869. évi május 5-ére és következő napjaira következő ügyek lettek előadásra kitűzve.

Az I-ső osztályban nem történt bejelentés.

II. A második osztályban.

Dobrin Pántilimon Vlád Juon árvaí nevében felperesnek, Motok Antonie elleni 45 frt hátralek hasznóbir iránti ügye. — Grama Ádámnak Dobrin Serafim Vasilie elleni 21 frt kártérítés i. ügye. — Gottlieb Jakob felperesnek Teitelbaum Vilmos alperes elleni 65 frt 45 kr. hazbír i. ügye. — Hersch Farkas felperesnek Todor Stefan alperes e. 177 frt követelés i. ügye. — German Todor felperesnek Csata Todor alperes e. fekvősegek visszaadása i. ügye. — Barabás Lajos felperesnek Kolozsvári József alperes e. bérletfelmondás i. ügye. — Skoreczán László felperesnek Kagerbauer Antal alperes e. 120 frt i. ügye. — Konya Antal felperesnek Végh József alperes e. egy kutya visszaadása i. ügye. — Borbáth Avisolonak Borbáth Siftu e. 44 frt kártérítés i. ügye. — Kornea Siára Jónás felperesnek Kozma Georgie alperes e. birtokháborítás i. ügye. — K. kincstári ügyészségnek Jakabos Balint örökösei e. 90 frt i. ügye. — Sarfalvi Moráriu Tódornak Senkrean Petrutz e. végrehajtás i. ügye. — Popa Georgiu felperesnek Burszán Niculae e. birtokháborítás i. ügye. — Suciu Jakobnak Moráriu Niculae e. visszahelyezés i. ügye. — Gross György felperesnek Havesch György alperes e. birtokháborítás i. ügye. — Bendre Nikolaenak Bendre Mihoi e. birtokhábor. i. ügye. — Verespataki Ebergyényi Jánosnak Székely Jakab e. 300 db arany i. végrehajtásos ügye. — Özv. Rácz Zsigmondnak Szarvadi Daniel e. 3213 frt és 120 frt 16 kr. i. végrehajtásos ügye. — Hanzu Petrunak Tartsa Juon e. végrehajtásos ügye. — Bánai Sámuelnek Brüll Juliánnak Nyerges József e. birtokháborítás iránti ügye.

Előadó k. t. ülnök Pap Máté.

Föllebbezések. Kathonai Gyulának Dobál István e. 1082 frt kártérítés i. ügye. — Hoschia Brechernék Babb János e. 467 frt 70 kr. i. visszahelyezési ügye. — Nemes Józsefnek Izsák Adolf Ábrahám e. bérletfelmondásos ügye. — Izsák Adolf Ábrahámnak Nemes József e. egy lakház felmondása i. visszahelyezési ügye. — Grossmann Izsáknak Triff György e. 19 frt 50 kr. kár i. ügye. — Breier Farkasnak Pakulár György e. zárlati ügye. — Pál Karoly-nak Beeze István e. 156 frt i. árverezési ügye. — Breier Farkasnak Toma György e. zárlati ügye. — Id. b. Toroczka Józsefnek ifj. b. Toroczka József és Klára e. kitablázási ügye. — Csib Izidornak Csib Parthenia e. közös tulajdon fenntartása i. ügye. — Pereu Mihálynak Moczk Nikulai e. 60 frt kártérítés i. ügye. — Abrudán Demiánnak Fatu Villa e. 25 frt iránti ügye.

Előadó k. t. ülnök Gaál Lajos.

Florián Antalnak Hercz Kristóf örökösei e. 1260 frt és járuléka i. ügye. — Utó Andrásnak Kiss Károly e. egy kaszáló rész kibocsátása i. ügye. — Keresztes Martonnak Ivátsón István e. egy kaszálónak birtokba adása i. ügye. — Veres Lajosnének Simoka Pável e. 84 frt és járuléka i. ügye. — Fekete Aloiznak Pünkösti Albert e. adóságos keresete. — Schmirler Józsefnek, mint Bogdán Pista engedményesének, Mikle Gligorasiu e. végrehajtásos ügye. — Szóts Tyiranak Bakó Gergely e. 80 frt i. végrehajtásos ügye. — Topán Andrásnak Zelig Dosner e. 252 frt s járuléka i. ügye. — Ehrenfeld Miksa és Slezinger Ignácnek Velitska Lajos e. kétréndbeli végrehajtás i. ügye.

Előadó k. t. ülnök Pipos Péter.

Prick Vincének Veiszbach Jakab csödtömege e. 2933 frt 69 kr. i. ügye. — Tomotás Juonnak Tomotás Vaszai e. 24 ft 72 kr. i. ügye. — Morár Lázár és társainak Szimmedra Ilie e. egy föld visszaadása i. ügye. — Farkas Eleknek Tornya József e. birtokháborításos ügye. — Fark Krisztofnak Kovács Lajosné e. végrehajtásos ügye. — Réthi Józsefnek Boér József e. birtokháborításos ügye. — Lázár Mihutianak Buda Toma e. végrehajtásos ügye. — Mikola Károly hagyatéka i. ügye. — Laszló Annának Cserged közsege e. birtokháborításos ügye. — Sachsenheim Albert és társának a Décsi V. Elek hagyatéka e. végrehajtásos ügye.

Előadó k. t. ülnök Vajda Simon.

III. A harmadik osztályban.

Intragaldi közlakos Czoczonea Joan és több társai e. tolvajság i. bünt. ügye. Solymosi lakos Simon Endre e. becsületbiztonsága e. kihágásért. — Fiátfalvi lakos Varró Mihály és társai e. becsületbiztonsága e. kihágás i. kereset. — Gyilkosság kísérletével vádolt batosi Krautner János e. közkereset. — Priszlopau Nicolae kolozsi lakos és társai e. tolvajság, illetőleg csalás i. kereset. — Miriszlói közlakos Kindea Gligor e. tolvajság i. kereset. — M.-jari Asztalos Maria e. becsületbiztonsága e. kihágásért. — Bilaki Horeth Márton e. tolvajság i. kereset.

Előadó k. t. ülnök Sztójka Antal.

Tamás Gergely és Tamás János e. lopásérti bünt. ügye. — Marton József és Oláh Sándor e. sulyos testi sértésérti b. ügye. — Fazakas Pál e. sulyos testi sértésérti b. ügye. — Nagy Daniel és társai e. lopásérti b. ügye. — Szüts Szamoila e. sulyos testi sértésérti bünt. ügye.

Előadó k. t. ülnök Bárdosi György.

IV. Az úrbéri osztályban.

Szabó Miklósnak Istrátye Juon e. egy majorságtelek visszabocsátása i. ügye. — Balog Mihálynak Csokan Juon e. egy telkialomány kiűrtésért indított pere. Gr. Teleki Sámuelnek Kurta János e. egy majorsági bősötelek kibocsátása i. ügye. — Gr. Teleki Sámuelnek Bárdos Lina e. egy belső majorságtelek s tartozékainak visszabocsátása i. ügye. — Gr. Teleki Sámuelnek Tanti János e. egy belső majorságtelek visszabocsátása i. ügye. — Gr. Teleki Sámuelnek Simon Mihály e. egy állomány megváltásáért. Gr. Teleki Sámuelnek Köteles Krisztio e. egy állomány visszabocsátásáért. — Gr. Teleki Sámuelnek Bardos Vaszi e. egy belső telek visszabocsátásáért. — Gr. Teleki Sámuelnek ifj. Gabris Sándor e. egy telek kiűrtésérti ügye. — Brassói görög n.-egyesült egyházmegyének Pojana Moru lui volt urberes közsege e. erdő s legelő szabályozásáért. B. Splényi Antalnak Popovits Arion e. több majorság fekvősegek i. — Özevgy Tamás Anitzának b. Bánff László e. egy majorság belsőtelek megváltása i. — Petrár Logyinnak b. Bánff László e. egy belsőtelek megváltása i. Gr. Mikes Janosnak Balázs Miklós e. egy majorság birtok megváltása i. indított kereseteikben létrejött bírói egyezségek.

Előadó k. t. pótbiro Antalffy Gábor.

Bécsi börzei árkelet.

(1869. Április 28-án.)

5% metalliques	61.—
5% nemzeti kölcsön	68.7
1860 államkölcsön	98.20
Bankrészvénny	721.—
Hitelrészvénny	279.—
London	121.65
Ezüst	119.25
Arany	5.72 ¹ / ₂

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

SZÁSZ BÉLA.

H I R D E T M É N Y E K.

➡ Már az első részletfizetés biztosítja az egész nyereményt! ➡

(46)

1—3

100 db. 45 frankos vagy 21 ezüst forintos

Majlándi sorsjegyre

**összeállított játszó-társulat 20 részvényre,
összesen 4500 frank értékben.**

A „Magyar Fortuna“ című sorsjegy- és tőzsde-lap feladataul tűzte ki minden időben oda működni, hogy megrendelő közönsége a sorsjegyjátékokban lehető legelőnyösebben vehessen részt, és azonkívül, hogy nem csak legkisebb, de legnagyobb nyerőt is csinálhat, befektetett pénze tőkésítve van, s abból egy krajczár sem veszhet el.

Mostanság nincsen előnyösebb, biztosabb és több sikert nyújtó sorsjegy-intézmény, mint az, melyet mi 100 db. 45 frankos Majlánd városi sorsjegyből állítottunk össze, s melyet gyors kelendőse miatt korán kívánunk ajánlani a tisztelt közönség figyelmébe.

A majlándi 45 frankos sorsjegyek hiteles és biztos voltát nem szükséges dicsérni, mert az, hogy Majlánd városa minden ingó és ingatlan vagyonával jótáll értük, eléggé kezkesedik. **Négyszer** huzatnak minden évben, és pedig: április, július, október és január hónapok elsőjén; a főnyerő 100,000 frank a legkisebb 46—60 frank; ezenkívül háboru esetében nem mint a többi értékpapírok, hatolnak lefelé, hanem ellenkezőleg, értékük az agioval emelkedik, mert arany- és ezüstre vannak alapítva.

Első részletül 10 frt fizetendő, a többi részlet pedig havonként 5 frtjával 20 hónap alatt törlesztendő.

Az utolsó részlet beküldése alkalmával minden egyes résztvevő 5 db. 45 frankos eredeti majlándi sorsjegyet kap ki, melyek a husz hónapon át befizetett összeget teljes értékben képviselik, a mellett, hogy a résztvevő a huzáson át 100 db. sorsjegy nyere-
ményére ingyen játszott.

Mennyire kapósok ezen sorsjegyek és a társulatok, melyeket belőlük összeállítottunk, már az is kimutatja, hogy egyedül magunk 3 hónap lefolyása alatt többet elhelyeztünk 40,000 db-nál, minélfogva két dologra lehet következtetést vonni.

1-ször. A sorsjegyek árának nagyon fel kell emelkednie.

2-ször. Ha a szerencse csak egy kissé kedvez, a főnyerőt az általunk részletre eladott sorsjegyek valamelyike kell hogy csinálja.

Intézményünkkel feltárjuk a közönség előtt a szerencse kapuját, minden egyes ember beléphet a szerencsetársulatba a nélkül, hogy a többi résztvevővel legkevésébbet is gondolna, mert ezeknek összegyűjtéséről mi gondoskodunk.

Hogy azonban önként alakuló 20 tagból álló társulatoknak és egyes gyűjtőknek, kik husz résztvevőt jelentenek be, kedvezményt szolgálnak, akár két eredeti 45 frankos majlándi jegyet küldünk meg azonnal akár pedig a két sorsjegy teljes értékét aranyban kifizetjük.

A lotto-gyűjtőket s más üzletembereket, kik nyilvános bizományi vagy utazókként járkák be a vidékeket, felszólítjuk társas-
játékaink eladására, illetőleg terjesztésére, s nekik lehető legnagyobb provisiót biztosítunk.

Leginkább hisszük azonban, hogy a vidéken lakó tisztelt közönség értelmisége között lesznek olyanok, kik e társulatok czélszerűségét megértvén, résztvevőket gyűjteni fognak.

Ugyanott pénz kölcsön kapható értékpapírokra, sorsjegyekre, arany-, ezüst-ékszerekre a legmérsékeltebb kamatra; továbbá mindennemű sorsjegyek, egész- és részletfizetések mellett, igérvények minden huzáshoz találhatók. Mintán ilyenmű megrendeléseket elfogad erdélyi egyedüli bizományosom **Pálffy Mihály** úr M.-Vásárhelyt.

Fischer M. L.,

váltóüzlet-tulajdonos és a „Magyar Fortuna“ cz. sorsjegy-lap szerkesztő-tulajdonosa,
hatvani utca, 16. szám. Pesten.

A hitelességet a törvényesített bélyeg garantirozza, mely minden részlet-ívén rajta van.

➡ Már az első részletfizetés is biztosítja az egész nyereményt! ➡

Biztos és bizonyos a nyeremény!

Biztos és bizonyos a nyeremény!

(50)

1—3

Felhívás jégkárok elleni biztosításra. A „VICTORIA“ biztosító-társaság

alólírt vezérügynöksége tisztelettel hívja fel a t. közönséget a folyó ideűben
jégkár elleni biztosításait

nála tenni meg.

Biztosíthatók jég ellen mindennemű mezei termények, mint **takarmány-
füvek, törökbuza, kalászos-gabonák, kereskedelmi növények, dohány,
szőlő, komló stb.**

A tavaly is részünkbe jutott tömeges pártoláshól kiindulva, biztosítóink-
nak más társaságok felett **rendkívüli előnyöket** nyújtunk, a mennyiben mind-
járt a biztosítás fölvételekor a különben is olcsóbbra szabott rendes díjnak

10 száztóliát

elengedjük, nem tévén függővé ezen kedvezményt azon bizonytalan esetheztől,
valjon a biztosított tárgyakat el fogja-e verni a jég vagy sem, s azonfelül bizto-
sításokat **váltóra** is fogadunk el.

A „VICTORIA“ mint országsherte tudva van, kárait a bejelentés után
azonnal, teljesen és igazságosan rendezi és fizeti.

Közelebbi felvilágosítással, nyomtatványokkal stb. a vidék minden főbb
pontjain felállított ügynökségek szolgálnak, hova fordulni sziveskedjék.

A „VICTORIA“ biztosító társaság vezérügynöksége Kolozsvárt.

2—3

Hirdetmény.

(47)

Alólírtunk van szerencseje a nemes közön-
séggel tudatni: mikép e sz. kir. városban, a ple-
bánia épületében nyitott **arany- ezüst mü-
ves boltját** a legizletesb s teljtartalmu **arany-
áru müdarábokkal** ellátván, eddigi tisztelt
pártolónak nagybecsü bizalmát a legjutányo-
sabb árban továbbra is megtartani s pontos szol-
gálat által kiérdemelni legfőbb törekvésének
tartandja. M.-Vásárhelyt, 1869. április hó 27-én.

Falkenstein Ödön.